

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут філології
Кафедра світової літератури

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Б. Жильцов
“ 06 ” 20 18 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧІ СТУДІЇ:
ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

для студентів

спеціальності: 035 Філологія
освітнього рівня: першого (бакалаврського)
освітньої програми: Мова і література (японська)
освітньої програми: Мова і література (китайська)
спеціалізації : 035.06 Східні мови і літератури (переклад включно)

Київ – 2018

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0024/18
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
« » 20 18 р.

Розробники: Г. В. Бітківська, доцент кафедри світової літератури,
кандидат педагогічних наук, доцент;
Ю. В. Вишницька, доцент кафедри світової літератури,
доктор філологічних наук, доцент.

Викладачі: Ю. В. Вишницька, доцент кафедри світової літератури,
доктор філологічних наук, доцент.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри світової літератури.

Протокол від 5 вересня 2018 року № 1

Завідувач кафедри

професор Ю.І. Ковбасенко

Робочу програму погоджено з гарантами освітньої програми Мова і література (японська), Мова і література (китайська)

5 вересня 2018 р.

Гаранти освітньої програми:

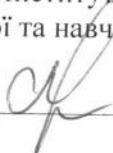
Семеніст І. В.

Щербаков Я. І.

Робочу програму перевірено

_____ 2018 р.

Заступник директора Інституту філології
з науково-методичної та навчальної роботи

(Заяць Л.І.)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ . «__» ____ 20__ р., протокол № ____
на 20__/20__ н.р. _____ . «__» ____ 20__ р., протокол № ____
на 20__/20__ н.р. _____ . «__» ____ 20__ р., протокол № ____
на 20__/20__ н.р. _____ . «__» ____ 20__ р., протокол № ____

Київський університет імені Бориса Грінченка

Кафедра світової літератури

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

_____ О. Б. Жильцов

“ _____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧІ СТУДІЇ:
ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

для студентів

спеціальності: 035 Філологія

освітнього рівня: першого (бакалаврського)

освітньої програми: Мова і література (японська)

освітньої програми: Мова і література (китайська)

спеціалізації : 035.06 Східні мови і літератури (переклад включно)

Київ – 2018

Розробники: *Г. В. Бітківська*, доцент кафедри світової літератури,
кандидат педагогічних наук, доцент;
Ю.В.Вишницька, доцент кафедри світової літератури,
доктор філологічних наук, доцент.

Викладачі: *Ю.В.Вишницька*, доцент кафедри світової літератури,
доктор філологічних наук, доцент.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри світової літератури

Протокол від 5 вересня 2018 року № 1

Завідувач кафедри

(професор Ю.І. Ковбасенко)

Робочу програму погоджено з гарантами освітньої програми _____
_____ 2018 р.

Гаранти освітньої програми:

Семеніст І. В., кандидат історичних наук, завідувач кафедри східних мов і перекладу

Резаненко В. Ф., доктор філологічних наук, професор кафедри східних мов і перекладу

Робочу програму перевірено
_____ 2018 р.

Заступник директора Інституту філології
з науково-методичної та навчальної роботи

_____ (Заяць Л.І.)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ . «__» _____ 20__ р., протокол №__
на 20__/20__ н.р. _____ . «__» _____ 20__ р., протокол №__
на 20__/20__ н.р. _____ . «__» _____ 20__ р., протокол №__
на 20__/20__ н.р. _____ . «__» _____ 20__ р., протокол №__

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни
2. Мета та завдання навчальної дисципліни
3. Результати навчання за дисципліною
4. Структура навчальної дисципліни
5. Програма навчальної дисципліни
6. Контроль навчальних досягнень
7. Навчально-методична картка дисципліни
8. Рекомендовані джерела

Основні

Додаткові.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Літературознавчі студії: Історія зарубіжної літератури	
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	2/60
Курс	2
Семестр	3
Кількість змістових модулів з розподілом	2
Обсяг кредитів	2
Обсяг годин, у тому числі:	60
Аудиторні	28
Модульний контроль	4
Семестровий контроль	
Самостійна робота	28
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – розкрити закономірності світового літературного процесу доби Середньовіччя і Відродження та XVII–XIX ст., національну своєрідність літературних процесів у різних країнах Європи, художні особливості творчості письменників зазначених періодів.

Завдання курсу:

- формування уявлень про соціокультурні та економічні чинники розвитку європейських країн у зазначені періоди;
- аналіз та інтерпретація найвизначніших художніх творів зазначених періодів;
- виявлення художніх домінант стилів епох та індивідуальних стилів письменників;
- розвиток умінь роботи з літературознавчими джерелами;
- закріплення і поглиблення теоретичних знань, які складають основу курсу, зокрема, теоцентризм, людино центризм, аскетизм, ієрархічність, контрастність, періодизація літератури Середньовіччя і Відродження, маньєризм, бароко, класицизм, рококо, сентименталізм, преромантизм, романтизм та ін.

3. Результати навчання за дисципліною

У процесі вивчення курсу важливо зосередити увагу на **засвоєнні знань** із таких питань: проблема періодизації історії зарубіжної літератури доби Середньовіччя і Відродження, XVII–XIX століття, дискусійні питання щодо визначення провідних літературних напрямів і стилів, визначення філософських і художніх домінант творчості видатних європейських письменників зазначеного періоду, специфіка професійно-педагогічної діяльності учителя зарубіжної літератури ЗНЗ.

Підвищенню ефективності практичних занять сприятиме передбачене програмою виконання навчально-дослідницьких завдань, зокрема самостійних досліджень з актуальних проблем історії зарубіжної літератури доби Середньовіччя і Відродження та XVII–XIX століття.

Програмні результати навчання:

- Знання та розуміння літературознавчих понять, основних етапів розвитку літератури,

її суспільної ролі, основних етапів життєвого і творчого шляху письменників, виявляти знання історичних ознак понять народності літератури, художнього образу; основних ознак силабо-тонічної системи віршування.

- Розуміння зарубіжної художньої літератури як культурної та мовної цілісності, мистецтва слова, усвідомлення національної своєрідності літературного процесу.
- Аналіз та інтерпретація творів зарубіжних письменників, визначати жанрово-стилістичні особливості творів мовою оригіналу та суттєві ознаки їх перекладів українською мовою, висловлювати судження щодо зв'язків української та інших літератур.

На *семінарських заняттях* студенти **набувають таких умінь та навичок:**

- аналізувати та здійснювати інтерпретацію художніх текстів означених періодів згідно з естетичними категоріями;
- визначати жанрові особливості вивчених творів;
- визначати суттєві художні особливості перекладів художніх текстів;
- проводити дослідження художніх текстів з використанням завдань за запланованою програмою;
- складати конспект і тези рекомендованих літературознавчих праць;
- користуватися словниково-довідковою літературою та складати бібліографію з визначеної проблеми.

Під час *самостійної роботи* студенти мають **набути таких умінь та навичок:**

- самостійно аналізувати та здійснювати інтерпретацію художніх текстів означеного періоду згідно з естетичними категоріями;
- самостійно визначати жанрові особливості вивчених творів;
- самостійно визначати суттєві художні особливості перекладів художніх текстів;
- самостійно проводити дослідження художніх текстів з використанням завдань за запланованою програмою;
- самостійно складати конспект і тези рекомендованих літературознавчих праць;
- самостійно користуватися словниково-довідковою літературою та складати бібліографію з визначеної проблеми;
- самостійно готувати повідомлення (доповідь) щодо проблем дослідження літератури означеного періоду.

Протягом курсу студенти набувають таких **філологічних компетентностей:** розвиток мовних знань, лінгво-комунікативних умінь; розширена і глибока інформаційна обізнаність лінгвістичної проблематики; здатність описати широке коло об'єктів та процесів; здатність аналізувати філологічні явища (лінгвістичні та літературознавчі); **літературознавчих компетентностей:** знання про основні тенденції розвитку і своєрідність літературного процесу, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, стилів і жанрів літератури, історії зарубіжної літератури; розуміння основних проблем теорії літератури: література та дійсність, генезис і функція літератури, зміст і форма в літературі, критерій художності, літературний процес, літературний стиль, художній метод в літературі; проблем поетики: образ, ідея, тема, поетичний рід, жанр, композиція, поетична мова, ритм, вірш, фоніка в їх стильовому значенні тощо; **літературознавчо-критичних компетентностей:** здатність осмислювати мистецтво слова як систему систем, розуміти еволюційний шлях розвитку світового літературознавства.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

№ п/п	Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт							
		Усього	Аудиторних					Самостійна	М-контроль
			Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні		
Змістовий модуль I. Література європейського Середньовіччя і Відродження									
1	Рицарський роман як новий жанр середньовічної літератури	2	-	2	-	-	-	-	-
2	Данте Аліг'єрі. Божественна комедія	2	-	2	-	-	-	-	-
3	Франсуа Рабле. Гаргантюа і Пантагрюель	2	-	2	-	-	-	-	-
4	"Декамерон" Джованні Боккаччо	2	-	2	-	-	-	-	-
5	Мігель де Сервантес. Дон Кіхот	2	-	2	-	-	-	-	-
6	Ідейно-художні особливості лірики Відродження (Франческо Петрарка, П'єр Ронсар)	2	-	2	-	-	-	-	-
7	Еволюція індивідуального стилю В. Шекспіра: Ромео і Джульєтта. Гамлет. Буря.	2	-	2	-	-	-	-	-
8	Поезія вагантів	4	-	-	-	-	-	4	-
9	Пісня про Нібелунгів	4	-	-	-	-	-	4	-
10	Нікколо Макіавеллі	4	-	-	-	-	-	4	-
Разом		26	-	14	-	-	-	12	2
Змістовий модуль II. Історія зарубіжної літератури XVII - поч. XIX століть									
1	Творчість Педро Кальдерона як вершина іспанського бароко	2	-	2	-	-	-	-	-
2	Еволюція комедійної творчості Мольєра	2	-	2	-	-	-	-	-
3	Д. Дефо. Робінзон Крузо	2	-	2	-	-	-	-	-
4	Філософські повісті Вольтера	2	-	2	-	-	-	-	-
5	Й. В. Гете. Страждання молодого Вертера. Фауст	2	-	2	-	-	-	-	-
6	Е.Т. Гофман. "Золотий горнець", "Малюк Цахес на прізвисько Цинобер", "Життєва філософія kota Мурра"	2	-	2	-	-	-	-	-
7	Дж. Г. Байрон. "Паломництво Чайльд-Гарольда", "Дон Жуан", "Мазепа"	2	-	2	-	-	-	-	-
8	Кеведо-і-Вельєгас. «Історія життя пройдисвіта, Пабло на ймення...»	4	-	-	-	-	-	4	-
9	Творчість Дж. Донна: еволюція від ренесансно-маньєристських поезій до барокової лірики	4	-	-	-	-	-	4	-
10	Жанрові різновиди англійського роману XVIII ст.	4	-	-	-	-	-	4	2
11	П. Бомарше. Трилогія про Фігаро	4	-	-	-	-	-	4	-
Разом		30	-	14	-	-	-	16	2
Разом за навчальним планом		60	-	28	-	-	-	28	4

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Література європейського Середньовіччя і Відродження

Семінарське заняття № 1. Рицарський роман як новий жанр середньовічної літератури (2 год.)

Завдання:

1. Дібрати з тексту “Роману про Трістана та Ізольду” кілька цитат для ілюстрацій відмінностей між героїчним епосом і рицарським романом.
2. Виділити в текстах скелі „Преследование Диармайда и Грайне” і “Роману про Трістана та Ізольду” подібні елементи сюжету; прокоментувати художні особливості уривків, зумовлені жанровими ознаками творів (героїчний епос — рицарський роман).
3. Знайти спільне і відмінне в “Романі про Трістана та Ізольду” та поемі Лесі Українки “Ізольда Білорука”.

Запитання для обговорення:

1. Рицарський роман: виникнення, проблематика, поетика, основні цикли.
- Є. Мелетинський про відмінності між героїчним епосом і куртуазним романом, про розвиток бретонського циклу західноєвропейського рицарського роману XII ст.
2. Історія реконструкції і дослідження тексту “Роману про Трістана та Ізольду”, основні літературознавчі джерела. Найвідоміші переклади українською мовою.
3. “Роман про Трістана та Ізольду”: проблематика, сюжет, система образів, художні особливості.
4. Літературне відлуння мотивів та образів оповідок про Трістана та Ізольду в українській літературі (Леся Українка, «Ізольда Білорука», поезії М. Рильського, М. Вороного; Ірен Роздобудько «Гудзик» та ін.), у світовій літературі (поема «Сер Трістрем» В. Скотта (1804), музична драма Р. Вагнера (1857–1859), поеми Метью Арнольда «Трістан і Ізольда» (1852) і Алджернона Суїнберна «Трістрам із Ліонесса» (1882), новела Томаса Манна «Трістан» (1902), драма Ернста Хартда «Блазень Тантрис» (1906), романи Джеймса Джойса «Поминки за Фіннеганом» (1939), Марії Кунцевич «Трістан» (1967), Іржі Марека «Трістан, або Про кохання» (1985) та ін.).

Основні поняття: рицарський роман, античний, бретонський і візантійський цикли рицарських романів.

Основна література:

- Трістан та Ізольда : давньофранцузька легенда / пер. та післям. В. Коптілова ; перед. слово О. Чередниченка ; іл. С. Якутовича. — Київ : Либідь, 2004. — 80 с. : іл.
- Бедье Ж. Роман про Трістана та Ізольду / Жозеф Бедье ; пер. з фр. М. Рильського ; передм. М. Рильського ; худож. оформ. та іл. С. Железняк та Ю. Чеканюка. — 4-те вид. — Київ : Молодь, 1992. — 176 с.
- Леся Українка. Ізольда Білорука // Українка Леся. Твори в чотирьох томах. — Т. 1. — К., 1981. — С.472–481.
- Ковбасенко Ю.І. Всесвітня література. Доба Середньовіччя // Тема. — 2000. — №3. — С. 43–53.
- Лицарський роман // Література західноєвропейського Середньовіччя / під ред. Н.О.Висоцької. — Вінниця, 2003. — С. 26–270.
- Шаповалова М.С., Рубанова Г.Л., Моторний В.А. Історія зарубіжної літератури. — Львів, 1982. — С. 95–116.

Додаткова література:

- Бітківська Г.В. Середньовічні мотиви в романі І. Роздобудько «Гудзик» / Г.В. Бітківська // Літературний процес: методологія, імена, тенденції: Зб. наук. праць (філол. науки) : № 1–2. — К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. — С. 13–15. elibrary.kubg.edu.ua/8313/1/Bitkivska_LPMIT_1-2_2010_GI.pdf
- Бітківська Г.В. Трістан та Ізольда: французький оригінал, українські версії / Г.В. Бітківська // Зарубіжна література. — 2000. — №23 (123). — С. 8
- Михайлов А.Д. Средневековые легенды и западноевропейские литературы. — М.: Языки славянской культуры, 2006. — 264 с. <http://svr-lit.niv.ru/svr-lit/articles/mihajlov-tristan-i-izolda.htm>
- Преследование Диармайда и Грайне // Исландские саги. Ирландский эпос / Библиотека всемирной литературы. — Т.8. — М., 1973. — С. 718–794.
- Кретъен де Труа // Зюмтор П. Опыт построения средневековой поэтики. — М., 2003. — С. 489–497.
- Трістан та Ізольда : легенда / переспів з давньофр. В. Коптілова // Всесвіт. — 1998. — № 12. — С. 123–129.
- Трістан та Ізольда : легенда / переспів з давньофр. В. Коптілова // Вікно в світ. — 2000. — № 1. — С. 11–50.

Семінарське заняття №2. Данте Аліг'єрі. Божественна комедія (2 год.)

Завдання:

1. Законспектувати (ключові тези, провокативні питання) розділи про Данте з книги Ернста Роберта Курціуса «Європейська література і латинське середньовіччя» (Львів, 2007 р.) .
2. Зобразити графічно (в таблиці) кола пекла і грішників, які в них караються.
3. Графічно зобразити кола Чистилища і Раю (ключові образи-символи, образи-алегорії, мотиви, домінуючі кольори, звукові / дотикові / нюхові образи)

Запитання для обговорення:

1. Поема «Божественна комедія» — філософсько-художній синтез середньовічної культури.
2. Картина світу в поемі, її алегоричний зміст і композиція. Числова символіка «Комедії».
3. "Пекло": структура, символіка образів, образи-алегорії, "пекельні" локуси.
4. Семантика "Чистилища": ключові мотиви й образи-алегорії спокутути. Образ Земного раю в Чистилищі.
5. Семантика "Раю": образи-алегорії, образи-символи, міфологема Шляху.
6. Образи провідників Данте по Пеклу, Чистилищу і Раю.
7. "Божественна комедія" Данте в інтермедіальному аспекті: живопис (індивідуальне завдання).
5. Відлуння творчості Данте Аліг'єрі у світовій літературі (Г. Лонгфелло «Данте», С. Шевірьов «Читання Данта», В. Брюсов «Данте», «Данте у Венеції», А. Ахматова «Данте», Й. Мандельштам «Розмова про Данте», М. Заболоцький «Біля гробниці Данте», Юрій Клен «Беатріче», Є. Маланюк «Беатріче», Перл Метью «Дантів клуб» та ін.). Найвідоміші переклади творів Данте Аліг'єрі українською мовою.

Основні поняття: алегорія, образи-символи, образи-провідники, інтертекст, символіка чисел.

Тексти для читання:

1. Данте. Божественна комедія : Пекло: поема / Данте ; [пер. з італ., упорядкування, передмова М. Стріхи]. — Львів: Астролябія, 2013. — 352 с.
2. Данте. Божественна комедія : Чистилище: поема / Данте ; [пер. з італ., упорядкування, передмова М. Стріхи]. — Львів:

Астролябія, 2014. – 320 с.

3. Данте. Божественна комедія : Рай: поема / Данте ; [пер. з італ., упорядкування, передмова М. Стріхи]. – Львів: Астролябія, 2015. – 368 с.

Основна література:

- Курціус Е. Р. Данте // Курціус Е. Р. Європейська культура і латинське середньовіччя. – Львів, 2007. – С. 241-242, 249-252, 387-422.
- Кочур Г. Данте в українській літературі // Дантовские чтения. — М.: Наука, 1971. — С. 181–202.

Додаткова література:

- Данте і Україна / Уклав М. Стріха. — К., 2000.
- Ковбасенко Ю.І. Всесвітня література. Доба Середньовіччя // Тема. — 2000. — №3. — С. 69–87.
- Петрова, Ольга. "Комедія" Данте Аліг'єрі : мистец. комент. XIV – XX ст. / Ольга Петрова ; [пер. англ. А. Куликова] ; Італ. ін-т культури в Україні, Т-во Данте Аліг'єрі у Києві. — К. : Факт, 2009. — 417, [2] с. : іл.
- Седакова О. Земной рай в «Божественной Комедии» Данте. Данте: поэт надежды / О. Седакова : Електронний ресурс. — Режим доступу: <http://www.olgasedakova.-com/?aID=27&sID=254&ruID=1>.
- Стріха М. Данте й українська література. Досвід рецепції на тлі „запізнілого націтворення”. — К.: Критика, 2003. — 164 с.
- Франко І.Я. Данте Аліг'єрі. Характеристика середніх віків. Життя поета і вибір його поезії // Франко І.Я. Зібрання творів: У 50-ти томах. — Т. 12. — К.: Наукова думка, 1989. — С. 7–231.

Семінарське заняття № 3. Франсуа Рабле. “Гаргантюа і Пантагрюель” (2 год.).

Завдання:

1. Опрацювати (схематичний конспект: ключові ідеї й провокативні питання) книгу Михайла Бахтіна «Творчість Франсуа Рабле та народна культура Середньовіччя й Ренесансу. – М., 1965.
2. Підготувати індивідуальне повідомлення: презентація нарису життя й творчості Франсуа Рабле.
3. Виписати з тексту роману маркери карнавальної культури.

Запитання для обговорення:

1. Карнавальна культура: особливості, ідеї, авторський кут зору на Середньовіччя і Ренесанс (за книгою Михайла Бахтіна).
2. Індивідуальне повідомлення: презентація (вибираєте в групі одну-дві людини - за бажанням) - на 5 хв.
3. Історія створення та джерела роману Рабле “Гаргантюа і Пантагрюель” - 5 хв.
4. Роман Рабле крізь призму карнавальної культури: ідіостильові особливості (гротеск, сміхові прийоми, оповідь тощо)
5. Гуманістичний ідеал виховання всебічно розвиненої людини у романі Рабле “Гаргантюа і Пантагрюель”.
6. Критичне зображення різних сторін феодального суспільства у романі Рабле: критика схоластики, аскетизму тощо.

Тексти для читання:

- Рабле Франсуа. Гаргантюа і Пантагрюель.

Обов'язкова література:

- Бахтин М.М. Творчество Франсуа Рабле и народная смеховая культура Средневековья и Ренессанса. — М., 1990. <http://svr-lit.niv.ru/svr-lit/bahtin-tvorchestvo-rable/index.htm>

Додаткова література:

- Вишницька Ю.В. Образи матеріально-тілесного низу в романі Франсуа Рабле «Гаргантюа і Пантагрюель» / Ю. В. Вишницькая. // Педагогічна освіта: теорія і практика. Педагогіка. Психологія: Зб. наук. пр.: / Редкол.: Огнев'юк В.О., Бех І.Д., Хоружа Л.Л. – К.: Університет, 2008. – № 10 (част. 1). – 104 с. – С. 21-28. elibrary.kubg.edu.ua/4303/1/Y_Vyshnytska_PO_10_2008_GI.pdf

Семінарське заняття № 4. "Декамерон" Джованні Боккаччо (2 год.)

Завдання:

1. Опрацювати статтю Григорія Кочура «Джованні Боккаччо» (електронний ресурс: http://web.archive.org/web/20160415035258/http://ae-lib.org.ua/texts/kochur_boccaccio_ua.htm)
2. Опрацювати розділи книги Ернста Роберта Курціуса «Європейська література і латинське середньовіччя» (Львів, 2007 р.) про Боккаччо Особливості композиції й нарації «Декамерона».
3. Підготувати індивідуальне повідомлення про українські переклади «Декамерона»
4. Підготувати повідомлення (робота в групах) про «Декамерон» в живописі, кінематографі, музиці, скульптурі та інших видах мистецтва; літературні ремейки книги.

Тексти для читання:

- Боккаччо Джованні. Декамерон. З італійської переклав: Микола Лукаш; упорядникування та редагування: Леонід Череватенко. — Київ : "Видавничий центр «Просвіта»", 2006. — 896 с.

Основна література:

- Кочур Г. Джованні Боккаччо / Г. Кочур // Боккаччо Дж. Декамерон. — К. : Просвіта, 2006. — С. 144–172. http://www.ae-lib.org.ua/texts/kochur_boccaccio_ua.htm
- Курціус Ернст Роберт. Європейська література і латинське середньовіччя / Переклав з нім. Анатолій Онишко. - Львів: Літопис, 2007. – 752 с. – С. 36, 37, 44, 100, 130, 241, 253-256, 260, 165, 268, 291, 416, 442, 516, 625, 631.

Семінарське заняття № 5. Сервантес. Дон Кіхот (2 год)

Завдання:

1. Прочитайте сонети на початку роману „Дон Кіхот”. Поясніть їхнє значення для розуміння ідеї твору.
2. Доберіть із тексту роману приклади порівняння Дон Кіхота й Амадіса Гальського. Поясніть їхній сенс.
3. Простежте за текстом твору, як змінюється трактування образу Дон Кіхота у I і II частині роману.
4. Випишіть із тексту роману 5 афористичних висловів.

Запитання для обговорення:

1. “Дон Кіхот”: історія створення, проблематика, художні особливості. І. Франко про роман Сервантеса.
2. Дон Кіхот як пародійна постать, збіднілий ідальго, мислитель-гуманіст (I частина роману).
3. Еволюція образу Дон Кіхота в романі. Новаторство Сервантеса в зображенні характерів людей (II частина роману).
4. Глибокий соціальний та етичний смисл образу Санчо.
5. Художня своєрідність композиції твору: “роман великої дороги”, вставні новели, естетичні міркування автора, літературна полеміка тощо.
6. Вплив Сервантеса на розвиток жанру роману у світовій літературі.

Основні поняття: пародія, лицарський роман, вставні новели, “роман великої дороги”.

Тексти для читання:

- Сервантес М. Премудрий гідальго Дон Кіхот з Ламанчі. Переклали М. Лукаш, А. Перепадя. — К.: Дніпро, 2005. - 704 с.

Основна література:

- Кочур Г. М. де Сервантес Сааведра. Премудрий гідальго Дон Кіхот з Ламанчі. К.: Дніпро, 1995. - С.: 672-678. http://www.ae-lib.org.ua/texts/kochur_cervantes_ua.htm
- Пронкевич, Олександр. Дон Кіхот : роман, міф, товар / Олександр Пронкевич. — К. : Аграр Медіа Груп, 2012. — 197 с.

Додаткова література:

- Мороз М. Мігель де Сервантес Сааведра в українських перекладах і критиці. Бібліографічний покажчик // Сервантес і проблеми розвитку європейської прози: Зб. наук. праць. — Львів, 2000. — Вип. 1. — С. 34–41.
- Ортега-і-Гассет, Хосе. Роздуми про Дона Кіхота / Хосе Ортега-і-Гассет ; [пер.: Г. Верба]. — К. : Дух і літера, 2012. — 210 с.

Семінарське заняття № 6. Ідейно-художні особливості лірики Відродження (Франческо Петрарка, П'єр Ронсар) (2 год)**Завдання:**

1. Виписати зі словника літературознавчих термінів визначення і характерні ознаки понять *сонет, чоловіча і жіноча рима, олександрійський вірш*.
2. Виписати із філософського енциклопедичного словника визначення поняття *неоплатонізм*.
3. Вивчити напам'ять один із сонетів зазначених авторів.

Запитання для обговорення:

1. «Канцоньєре» Петрарки: історія створення, традиції та новаторство у збірці.
2. Образ Лаури: автобіографізм, символіка, реалістичні мотиви, засоби творення образу.
3. Характер ліричного героя, його співвідношення з автором.
4. Вплив творчості Петрарки на розвиток європейської поезії. Поняття про петраркізм.
5. Тематика сонетів П. Ронсара, втілення автобіографічних мотивів у поезіях.
6. Своєрідність втілення неоплатонічної концепції кохання у сонетах П. Ронсара (відчуття кризи Ренесансу).
7. Новаторство П. Ронсара в жанрі сонета (чистота і природність почуттів, внутрішня музичність, варіанти типу римування терцетів, обов'язкове чергування чоловічої і жіночої рими, утвердження 12-складового олександрійського вірша тощо).
- 8 Еволюція жанру сонета в художній системі Ренесансу, формування національних типів сонета, його популярність у різні часи.

Основні поняття: сонет, чоловіча і жіноча рима, олександрійський вірш, неоплатонізм.

Основна література:

1. Петрарка Франческо. Сонети / Пер. Д. Паламарчук // Всесвіт. — 1974. — №8; або Петрарка Франческо. Сонети / Пер. Г. Кочур // Кочур Г. Друге відлуння. — К., 1991; або Петрарка Франческо. Сонеты. — М.: Правда, 1984. — 592 с.
2. Ронсар П. де. Лірика. — К.: Дніпро, 1977. — 159 с.
3. Хлодовський Р.И. Франческо Петрарка: Поэзия гуманизма. — М., 1974.

Додаткова література:

1. Парандовский Я. Петрарка // Иностранная литература. — 1974. — № 6. — С. 5–148.
2. Бажан М. Петрарка в восточнославянском мире // Бажан М. Думи і спогади. — К.: Рад. письм, 1982.

Семінарське заняття № 7. Еволюція індивідуального стилю В. Шекспіра: Ромео і Джульєтта. Гамлет. Буря (2 год)

Завдання:

1. Прочитайте і законспекуйте статтю Торкут Н.В. «Шекспір: історія та драматичні хроніки».
2. Прочитайте монолог Джульєтти (дія 2, сцена 1). Поясніть, чому його вважають поетичним маніфестом гуманізму.
3. Випишіть із прочитаних творів Шекспіра міркування про природу й суть людини, її роль у суспільстві і Всесвіті.

Запитання для обговорення:

1. Проблема періодизації творчості В. Шекспіра. „Шекспірівське питання”.
2. „Ромео і Джульєтта”: історія створення, проблематика, сюжет, система образів, композиція.
3. Характер і еволюція образу Ромео в трагедії.
4. Характер і еволюція образу Джульєтти в трагедії.
5. Літературне відлуння трагедії „Ромео і Джульєтта”.
6. „Гамлет”: історія створення, проблематика, сюжет, система образів, композиція.
7. Характер і доля Гамлета. Проблема гамлетизму. Поетика Ренесансу і бароко в трагедії.
8. Ідейно-художні особливості трагікомедії „Буря”: структура, сюжет, система образів, символіка.
9. Вплив Шекспіра на розвиток театрального мистецтва і літератури різних країн.

Основні поняття: „шекспірівське питання”, „світла трагедія”, гамлетизм, трагікомедія, символіка.

Основна література:

- Шекспір. Ромео і Джульєтта. Гамлет. Буря.
- Кольридж С.Т. Буря // Кольридж С.Т. Избранные труды. — М.: Искусство, 1987. — С. 304–314.
- Смирнов А.А. Шекспир, Ренесанс и барокко // Смирнов А.А. Из истории западноевропейской литературы. — М.; Л., 1965.
- Лучук О. Shakespeareana // Лучук О. Діалогічна природа літератури: Перекладознавчі та літературознавчі нариси. — Львів: Вид-во Українського Католицького університету, 2004. — С. 47–120.
- Торкут Н. В. Шекспір: історія та драматичні хроніки // Шекспір В. Історичні хроніки. — Харків: Фоліо, 2004. — С. 3–34. <http://shakespeare.zp.ua/texts.item.7/>

Додаткова література:

- Аникст А.А. Шекспир и художественные направления его времени // Шекспировские чтения. 1984. — М.: Наука, 1986. — С. 37–67.
- Аникст А.А. Шекспір. Проблемы стиля // Театр. — 1984. — №7. — С. 108–124.
- Шаповалова М.С. Шекспір в українській літературі. — Львів: Вища школа, 1976. — 212 с.
- Український шекспірівський портал. – Режим доступу: <http://shakespeare.zp.ua/>

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Історія зарубіжної літератури XVII–XIX століть (14 ГОД.)

Семінарське заняття № 8. Творчість Педро Кальдерона як вершина іспанського бароко (2 год.).

Завдання:

1. Визначте релігійно-філософські мотиви першого монологу Сехисмундо (хорнада 1, сцена 2), поясніть роль рефрену у тексті.

2. Простежте своєрідність втілення мотиву „життя - сон” (нечіткість, примарність меж між життям і сном) у другому монолозі Сехисмундо (хорнада 2, сцена 19). Простежте вияв специфічних рис іспанського бароко у цьому монолозі: мотиви трагічного розчарування, розгубленості, тяжіння до вишукано-метафоричного „шифрування” дійсності тощо.
3. Розкрийте вирішення Кальдероном проблеми свободи волі і фатуму у третьому монолозі Сехисмундо (хорнада 3, сцена 14), з’ясуйте роль риторичних фігур у ньому.
4. Вивчіть напам’ять уривок із драми і обґрунтуйте свій вибір.
5. Прочитайте уривок із 7 книжки Платона «Держава». Знайдіть спільні ідеї у трактаті і драмі.

Питання для обговорення:

1. “Життя – це сон”: особливості розвитку сюжету.
2. Образ Сехисмундо: динаміка характеру та символічний сенс.
3. Басиліо та Сехисмундо: два типи правителів.
4. Своєрідність жіночих образів твору.
5. Художнє вирішення проблематики драми: ідеальний володар; батьки й діти (Басиліо – Сехисмундо, Клотальдо – Росаура); самовдосконалення; доля людини тощо.
6. “Життя – це сон” як втілення поетики бароко (пріоритет уяви, що дозволяє відтворити мозаїчну картину хаотичного світу, незвична експресія, динамізм сюжету і характерів, різко контрастивна образність тощо).
7. Проблема свободи волі і фатуму в бароковому художньому баченні.
8. Алегорико-філософське значення драми. Метафоричний смисл назви твору.

Основні поняття: *інтрига, характер, комедія інтриги, “драма честі”, філософсько-релігійна драма, ауто, динамізм, контрастність, метафоричність, мотив, алегорія, хорнада, монолог.*

Обов’язкова література:

- Кальдерон де ла Барка. Життя – це сон. <http://chtyvo.org.ua/authors/Kalderon/>
- Кальдерон де ла Барка. Життя – це сон : [двомовне вид. для дітей та юнацтва] / Кальдерон де ла Барка ; пер. з ісп. Михайла Литвинця ; худож. Сергій Якутович. — К. : Грамота, 2012. — 111 с. : іл.
- Кальдерон де ла Барка П. Життя – це сон // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної літератури. — 2000. — №1. — С.18–126.
- Наливайко Д.С. Бароко і драма Кальдерона „Життя – це сон” // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної літератури. – 2000. — №1. – С.5–17.
- Платон. Держава. 7 книга. <http://litopys.org.ua/plato/plat07.htm>

Додаткова література:

1. Iberika. Кальдерон и мировая культура. – Л., 1986.
2. Плавский З.И. Испанская литература XVII – середины XIX века. – М., 1978.
3. Пахсарьян Н.Т. История зарубежной литературы XVII–XVIII веков: Учебно-методическое пособие. – М.: , 1996. – С. 22–27.

Семінарське заняття № 9. Еволюція комедійної творчості Мольєра (2 години)

Завдання:

1. Дібрати приклади пародійного зображення преціозності в комедії “Смішні манірниці”.
2. Виділити експозицію і з’ясувати її значення в комедії “Тартюф”.

Дібрати цитати з комедії “ Міщанин-шляхтич ” для характеристики головного героя (в т.ч. іншими персонажами).

Питання для обговорення:

1. “Смішні манірниці”: пародія преціозності, фарсові елементи (переодягання, побиття персонажа, особлива лексика).
2. “Тартюф”: особливості розвитку сюжету, система персонажів (чоловічі й жіночі образи).
3. Особливості головного конфлікту, специфіка фіналу комедії “Тартюф”.
4. Сатирико-комедійні типи в комедії “Міщанин-шляхтич”.
5. Особливості композиції комедії “Міщанин-шляхтич”.
6. “Високий” комізм драматургії Мольєра: “розважаючи повчати і повчаючи розважати”.

Основні поняття: комедія, комедія масок (*commedia dell'arte*), фарс, буфонада, пародія, комедія-балет, “висока” комедія, преціозність, лібертенство.

Обов’язкова література:

- Мольєр Ж.-Б. Смішні манірниці. Тартюф. Дон Жуан. Міщанин-шляхтич // Мольєр Ж.-Б. Комедії.— К.: Дніпро, 1981. — 501с., або Мольєр Ж.-Б. Комедії.- Х.: Фоліо, 2004. — 494с. <http://chtyvo.org.ua/authors/Moliere/Komedii/>
- История всемирной литературы: В 9-ти томах. — Т.4. — М.: Наука, 1987. — С. 146–152.
- Булгаков М. А. Жизнь господина де Мольера. — М.: Мол. гвард., 1991. — 224 с.

Додаткова література:

- Бордонов Ж. Мольєр. — М.: Искусство, 1983. — 415 с.
- Бояджиев Г. Мольєр. Исторические пути формирования жанра высокой комедии. — М., 1967.
- Гриб В.Р. Мольєр // Гриб В.Р. Избранные работы. — М., 1956. — С. 356–390.
- Нямцу А.Е. Легенда о Дон Жуане в мировой литературе. — Черновцы: Рута, 1998. — 84 с.

Семінарське заняття № 10. Д. Дефо. «Робінзон Крузо» (2 год.)**Завдання:**

1. Дібрати епізоди з роману, які є ілюстрацією просвітницьких ідей.
2. Виписати описи природи і визначити їхнє значення для розуміння образу Робінзона Крузо.

Питання для обговорення:

1. Історія створення роману Д.Дефо. «Робінзон Крузо».
2. Просвітницькі ідеї в романі: уславлення розуму та раціонального суспільного устрою; ідея вільної особистості; соціальна, расова та гендерна рівність тощо.
3. Образ Робінзона: портрет, риси характеру, роздуми, засоби зображення.
4. Образ П’ятниці як втілення «природної людини».
5. Роль картин природи в романі.
6. Особливості оповідної манери Д.Дефо.

Основні поняття: Просвітництво, роман виховання, природна людина, пейзаж.

Обов’язкова література:

- Дефо Д. Життя й незвичайні та дивовижні пригоди Робінзона Крузо. — Харків: «Фоліо», 2004. — 496 с.
- Елистратова А. А. Английский роман эпохи Просвещения. — М., 1966. — С. 100–155.

Семінарське заняття № 11. Філософські повісті Вольтера (2 год.)

Завдання:

1. Дослідити розвиток сюжету в повісті Вольтера «Простак», виокремити в ній основні сюжетні елементи (експозиція, зав'язка, розвиток дії, кульмінація, розв'язка, епілог).
2. Дібрати приклади сатиричного зображення недоліків суспільства і вад людини з тексту повісті Вольтера «Простак».
3. Проаналізувати роль зіставлення картин реальної дійсності з описом ідеальної утопічної країни Ельдорадо в повісті Вольтера «Кандід».

Питання для обговорення:

9. Вольтер – філософ, письменник, просвітник.
10. Жанрові особливості філософських повістей Вольтера (на матеріалі повісті «Простак»): раціоналістичність сюжету, зображення певної філософської ідеї, наприклад, концепція незіпсованої цивілізацією людини, сатиричне зображення недоліків суспільства і вад людини, скептично-іронічна тональність тощо.
11. Ідея «природної людини» в повісті «Простак».
12. Особливості мотиву кохання в повісті «Простак».
13. Образ Ельдорадо в повісті «Кандід».
14. Роль Вольтера в культурі Франції XVIII ст.

Основні поняття: *французьке Просвітництво, просвітницькі ідеї, рококо, класицизм, філософська повість.*

Обов'язкова література:

- Вольтер.Кандід : філос. повісті : пер. з фр. / Вольтер ; [передм. та прим. Я. І. Кравця]. — Х. : Факт, 2012. — 409, [1] с. http://chtyvo.org.ua/authors/Voltaire/Kandid_Filosofski_povisti_zbirka/
- Коптілов В. Вольтер : біографія-есе / В. Коптілов // Вітчизна. - 1997. - № 1-2. - С. 107-122; № 3-4. - С. 86-100; № 5-6. - С. 85-105; № 7-8. - С. 108-118.

Додаткова література:

- *Митфорд Н.* Влюбленный Вольтер. — М.: Аграф, 1999. — 288 с.
- Вольтер. До пані дю Шатле (перекл. з фр. Вс. Ткаченко) <https://www.youtube.com/watch?v=OoUSBkVPZXU>

Семінарське заняття № 12. Й. В. Гете. Страждання молодого Вертера. Фауст (2 год)

Завдання:

1. Визначте коло читання Вертера. Як воно характеризує особистість юнака?
2. Визначте, які думки й переживання виразив автор у «Присвяті». Поміркуйте, чому твір із багатоаспектною проблематикою має виразно ліричний вступ.
3. Випишіть із трагедії «Фауст» кілька афоризмів. Поясніть їхнє значення.

Питання для обговорення:

1. Основні віхи становлення Гете-письменника, періодизація його творчості.
2. Історія створення роману «Страждання молодого Вертера», сприйняття його сучасниками і в подальші часи.
3. Духовний світ Вертера: ставлення до людей, природи, виявлення почуттів, коло читання тощо. Сенс останнього вчинка Вертера.
4. Ознаки сентименталізму в романі.

5. Історія створення філософської трагедії «Фауст», переосмислення народної легенди про Фауста, специфіка казково-фантастичного і міфологічного у творі.
6. Особливості композиції твору: структура, ліризм «Присвяти», ідейно-художнє значення «Прологу в театрі», символіко-філософське значення «Прологу на небі», художня логіка послідовності випробувань героя, неоднозначність фіналу твору.
7. Аналіз ключових сцен для розуміння образу Фауста: За міською брамою; Кабінет Фауста; Вечір (Фауст вперше в кімнати Маргарити) та ін.
8. Колізія Фауст — Мефістофель, її філософський, символічний, морально-етичний сенс.
9. Художня майстерність Гете в зображенні почуттів Фауста і Маргарити.
10. «Фауст» як синтез ідейно-художніх здобутків епохи Просвітництва, здійснений в добу романтизму.

Основні поняття: сентименталізм, епістолярний роман, філософська трагедія.

Обов'язкова література:

Гете Й. В. Страждання молодого Вертера. Фауст. http://chtyvo.org.ua/authors/Johann_Wolfgang_von_Goethe/Strazhdannia_molodoho_Vertera/
http://chtyvo.org.ua/authors/Johann_Wolfgang_von_Goethe/Faust_vyd_2003/

Додаткова література:

- Нетлюх Юлія. Мова танцю в романі “Страждання молодого Вертера” Й. В. Гете // Іноземна філологія. 2016. Вип. 129. С. 215–223.
- Степанова, Г. А. Рефлексії про фаустівську культуру в літературному процесі Європи та США 1920 – 1930-х рр.: естетика, поетологія, типологія : автореф. дис. ... д-ра філол. наук : 10.01.04 : 10.01.05 / Степанова Ганна Аркадіївна ; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — Київ, 2014. — 42 с.
- Goethe J. W. Die Leiden des jungen Werther / Goethe J. W. – München: Deutscher Taschenbuch Verlag GmbH & Co. KG, 1995. – 227 S.
- Kaiser Gerhard. Ist der Mensch zu retten?: Vision und Kritik der Moderne in Goethes 'Faust'. Rombach Verlag KG, 1994. - 115 стор.

Семінарське заняття № 13. Е.Т. Гофман. Золотий горнець”, “Малюк Цахес на прізвисько Цинобер”, „Життєва філософія kota Мурра”.

Завдання.

1. Прочитати твори Гофмана: „Золотий горнець”, “Малюк Цахес на прізвисько Цинобер”, „Життєва філософія kota Мурра”.
2. Виписати із літературознавчого словника визначення термінів *гротеск, іронія, сатира*.

Питання для обговорення:

1. Е. Т. Ф. Гофман – юрист, поет, композитор, художник.
2. Жанрові особливості романтичної казки у Гофмана. („Золотий горнець”, “Малюк Цахес на прізвисько Цинобер”, «Лускунчик і мишачий король»).
3. „Золотий горнець”: пов'язаність реального і фантастичного; двоплановість персонажів (архіваріус Ліндгорст — дух вогню Саламандер, торговка Ліза — чарівниця).
4. Повість-казка “Малюк Цахес на прізвисько Цинобер”: особливості розвитку сюжету, система образів (філістери та ентузіасти), сатиричне зображення Просвітництва, романтична іронія.
5. Гротескове трактування образу Цахеса. Іронічне зображення Бальтазара і Кандіди.
6. Взаємодія видів мистецтва в новелі «Дон Жуан» (література, музика, театр).

7. Значення творчості Гофмана, його вплив на світовий літературний процес. Інтерпретація образу Гофмана у поемі М.Бажана „Гофманова ніч”.

Основна література:

- Гофман. „Золотий горнець”, „Малюк Цахес на прізвисько Цинобер”, „Дон Жуан”
- Бажан М. Гофманова ніч (будь-яке видання) або *Бажан М. Гофманова ніч* // Тема. — 2000. — №2. — С. 67–72.
- Наливайко Д.С., Шахова К. О. Зарубіжна література XIX ст. Доба романтизму. — Тернопіль: Богдан, 2001. — С. 24–28, 72–85.
- Шалагінов Б. Е. Т. А. Гофман — митець, візіонер, іронік // Всесвітня література та культура. — 2001. — №4. — С. 32–35.
- Лімборський І. Психологія героя романтизму і новела Гофмана „Золотий горнець” // Всесвітня література та культура. — 2004. — №7. — С. 43–45.
- Свідер І. А. Предметний світ у творах В. Скотта та Е.Т. А. Гофмана / І. А. Свідер ; Кам’янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка. — Кам’янець-Поділ. : Кам’янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2011. — 159 с.

Семінарське заняття № 14. Дж. Г. Байрон. “Паломництво Чайльд-Гарольда”, „Дон Жуан”, „Мазепа” (2 год.)

Питання для обговорення:

1. Провідні мотиви і теми творчості Байрона.
2. Ліро-епічна поема “Паломництво Чайльд-Гарольда”: історія створення, проблематика, особливості композиції, жанрова своєрідність.
3. Байрон і байронізм: комплекс умонастроїв, тип романтичного героя, особливості поетики і стилю (“Паломництво Чайльд-Гарольда”, „Дон Жуан”).
4. Трагування образу Дон Жуана в історичній легенді та світовій літературі (Байрон, „Дон Жуан”, Мольєр, „Дон Жуан, або Кам’яний гість”, Леся Українка, „Кам’яний господар” та ін.).
5. Історична основа та романтичний міф у поемі “Мазепа”. Риси романтичного героя в образі Мазепа.
6. Відгомін поеми в європейській літературі (Гюго, Рилеєв, Шаміссо, Шевченко, Куліш, Сосюра та ін.).
7. Вплив творчості Байрона на світовий літературний процес.

Основна література:

1. Байрон. “Паломництво Чайльд-Гарольда”, „Дон Жуан”, „Мазепа”.
2. Мольєр, „Дон Жуан, або Кам’яний гість”.
3. Леся Українка, „Кам’яний господар”.
4. Наливайко Д.С., Шахова К. О. Зарубіжна література XIX ст. Доба романтизму. — Тернопіль: Богдан, 2001. — С. 282–306.
5. Павличко С. Д. Джорж Байрон. Життя і творчість. — К., 1988.
6. Русова С. Специфіка англійського романтизму і творчість Дж. Байрона // Всесвітня література та культура. — 2001. — №6. — С. 31–55.
7. Наливайко Д.С. Поема „Мазепа” в контексті творчості Байрона і європейського романтизму // Зарубіжна література в школах України. — 2004. — №4. — С. 2–9.
8. Великий романтик. Байрон и мировая литература. — М., 1991.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ п/п	Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1	Модуль 2
2.	Відвідування семінарських занять	1	7	7
3.	Робота на семінарському занятті	10	70	70
4.	Виконання завдання для самостійної роботи	5	15	20
5.	Модульна контрольна робота	25	25	25
Разом			117	123
Максимальна кількість балів - 239				
Розрахунок коефіцієнта – 2,39				

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ (28 годин)

МОДУЛЬ 1. Література європейського Середньовіччя і Відродження (12 год)

Тема № 1. Поезія вагантів (4 год.)

Питання для самопідготовки:

1. Хто такі ваганти?
2. Основні теми та ідеї поезії вагантів. Тема природи в поезії вагантів.
3. Творчість Вальтера Шатільонського, Архіппіти Кельнського та Гуго Орлеанського.
4. Загальна характеристика збірника «Carmina Burana».

Основні поняття: міська література, ваганти, сатира, любовна тема.

Основна література:

- Поезія вагантів / Переклад з латин. Мирона Борецького та Андрія Содомори. — Львів : Вид-во «Світ». — 2007. — 264 с.
http://www.ae-lib.org.ua/texts/_vagantes_poetry__ua.htm
- Пoesия вагантов. — М. : Наука, 1975. — 606 с.
- Гаспаров М.Л. Пoesия вагантов / М.Л. Гаспаров // Пoesия вагантов. — М. : Наука, 1975. — С. 421–514.
<http://www.philology.ru/literature3/gasparov-75.htm>

Додаткова література:

- Шаповалова М.С. Історія зарубіжної літератури: навч. посібник / М.С. Шаповалова, Г.Л. Рубанова, В.А. Моторний. — Львів : Вища школа, 1982. — С. 79–82.
- Бітківська Г.В. Тема природи в поезії вагантів / Г.В. Бітківська // Зарубіжна література в школах України. — 2009. — № 7–8. — С. 38–40. http://elibrary.kubg.edu.ua/8325/1/Bitkivska_ZLSHU_7-8_2009_GI.pdf

Тема №2. Пісня про Нібелунгів (4 год.)

Питання для самопідготовки:

1. «Пісня про Нібелунгів»: основні персонажі, особливості розвитку сюжету.
2. Зі статті В. Адмони «“Пісня про Нібелунгів”: її витоки і художня структура» виписати відомості про відображення історичних подій в епосі (с. 312-314) та тези щодо особливостей художньої структури твору (с. 329-345).
3. Прочитайте статтю А. Онишка і зробіть нотатки щодо типологічних збігів німецького епосу з іншими епічними творами.

Основні поняття: героїчний епос, алітераційний вірш, сюзерен, васал, куртуазна поведінка.

Основна література:

- Пісня про Нібелунгів // Всесвіт. — 1996. — № 12. — С. 157–167; або Пісня про Нібелунгів // Література західноєвропейського Середньовіччя / під ред. Н.О. Висоцької. — Вінниця, 2003. — С. 201–239.
- Фюман Ф.. Пісня про Нібелунгів у прозовому переказі / перекл. з нім. Миколи Настеки. — К.: Веселка, 1989. — 158 с. Режим доступу: http://www.ae-lib.org.ua/texts/_das_nibelungen_lied_by_fuhmann_ua.htm
- Адмони В.Г. «Песнь о нибелунгах»: её истоки и её художественная структура // Песнь о нибелунгах. — Л., 1972. — С. 305–335.
- Онишко А. Різномірні паралелі (З приводу «Пісні про Нібелунгів») / А. Онишко // Всесвіт. — 1996. — № 12. — С. 168–169.

Додаткова література:

- Із старонімецької поезії :переклади з «Пісні про Нібелунгів» І. Я. Франка // Вікно в світ. — 1999. — № 3 (6). — С. 109–115.
- Нойфельд Віра. Порівняльний гендерний аналіз архетипів у німецькій і українській культурі // Гендерна проблематика та антропологічні горизонти: Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції — 2011. — С. 70–78. Режим доступу: <http://eprints.oa.edu.ua/5326/1/8.pdf>
- Давні легенди німецьких земель / відп. ред. О. Донічева ; переказ Т. Горбаченко, Л. Олексієнко ; худ. НікаГольц. — Київ : Країна мрій, 2006. — 95 с.

Тема №3. Нікколо Макіавеллі (4 год.)

Питання для самопідготовки:

1. Нікколо Макіавеллі: життєвий та творчий шлях.
2. Основні ідеї трактату «Державець».
3. Найвідоміша комедія Макіавеллі «Мандрагора».

Основні поняття: алегорія, анонімний твір, сарказм, очуднення.

Основна література:

- Мак'явеллі, Нікколо.Флорентійські хроніки ; Державець / Нікколо Мак'явеллі ; пер. з італ. Анатоля Перепаді ; передм. Ади Бичко ; Італ. ін-т культури в Україні, НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка. — Х. : Фоліо, 2013. — 509, [2] с. : іл., [1]

арк. портр. — (Бібліотека італійської літератури). http://shron.chtyvo.org.ua/Machiavelli-_Niccolo/Derzhavets.pdf.

- Макиавеллі Н. Мандрагора: [електронний ресурс]. — Режим доступу: http://az.lib.ru/m/makiawelli_n/text_1520_mandragora.shtml.
- Никколо Макиавеллі: pro et contra : Личность и творчество Никколо Макиавеллі в оценке рус. мыслителей и исследователей : Антология / [Сост. и коммент. В.В.Сапова]. — СПб. : Изд-во Рус. Христиан. гуманит. ин-та, 2002. — 694, [1] с. <http://www.rulit.me/books/nikkolo-machiavelli-pro-et-contra-get-206538.html>
- Дроздовський Дмитро. Чи потрібен «Державець» в Україні? // День. — 2006. Режим доступу: <https://day.kyiv.ua/uk/article/nota-bene/chi-potriben-derzhavec-v-ukrayini>

Додаткова література:

Макиавеллі, Ніколо. Державотворець : [політ. трактат] / Ніколо Макиавеллі ; [пер. В. Балог]. — Київ : Арій, 2014. — 223 с.

Макиавеллі, Никколо. Афоризмы / Никколо Макиавеллі. — Харьков : Аргумент принт : Виват, 2016. — 399 с.

Александров В.М., Додонова В.І. Оцінка й аналіз образів ідеального правителя у працях Платона та Ніколло Макиавеллі. jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/download/1197/1224

МОДУЛЬ II. Література XVII – XIX ст. (16 год.)

Тема 4. Ф. Кеведо-і-Вельєгас. «Історія життя пройдисвіта, Пабло на ймення...» (4 год.)

Питання для самопідготовки:

1. Крутійський (пікареский, шахрайський) роман, його ідейно-художні особливості: зображення формування героя-пікаро під впливом соціального середовища, сатиричний погляд на дійсність, морально-філософські роздуми, дидактизм, філософія випадку, хронологічний розвиток подій, тип оповіді тощо.
2. Літературні попередники: драматичні картини Ф.де Рохаса «Селестина», анонімна повість «Життя Ласарильо з Тормеса», роман М.Алемана «Життєпис Гусмана де Альфараче».
3. Роман Ф. де Кеведо-і-Вельєгаса «Історія життя пройдисвіта, Пабло на ймення, зразка волоцюг і дзеркала крутіїв» як класичний зразок крутійського роману.
4. Роль крутійського роману в становленні і розвитку окремих розповідних жанрів Нового часу (від філософсько-сатиричної повісті до пригодницько-виховного роману). Пікаро як модифікація образу трікстера і його роль в романі ХХ століття.

Основні поняття: *крутійський роман, пікаро, трікстер, філософія випадку, дидактизм, хронологічний розвиток подій, риторичність.*

Обов'язкова література:

1. Жизнь Ласарильо с Тормеса, его невзгоды и злоключения // Плутувской роман. — М.: Худ. лит., 1975. — С. 21–64.
2. Кеведо Ф. Історія життя пройдисвіта, Пабло на ймення, зразка волоцюг і дзеркала крутіїв. — К., 1934 або Кеведо Ф. История жизни пройдохи по имени дон Паблос // Плутувской роман. — М.: Худ. лит., 1975. — С.65–178.
3. История всемирной литературы: В 9-ти томах. — Т. 4. — М.: Наука, 1987. — С. 78–84.
4. Михайлов А.Д. Плутувской роман // Литературный энциклопедический словарь. — М.: Сов. энц., 1987. — С. 280.

Додаткова література:

1. Пинский Л.Е. Гусман де Альфараче и поэтика плутовского романа // Пинский Л.Е. Магистральный сюжет. — М., 1989.

2. Плавский З. Франсиско де Кеведо – человек, мыслитель, художник // *Кеведо Ф. Избранное.* — Л.: Худ. лит., 1980. — С. 3–10.
3. Томашевский Н. Плутоской роман // *Плутоской роман.* — М.: Худ. лит., 1975. — С. 5–20.

Тема 5. Творчість Дж. Донна: еволюція від ренесансно-маньєристських поезій до барокової лірики (4 год)

Питання для самопідготовки:

1. Життєвий шлях та етапи творчості Дж. Донна. Дискусійність проблеми визначення художнього стилю поета: маньєризм (Анікст О.А.), розрив з ренесансною традицією (Самарін Р.М.), бароко (Томашевський Б.В.), від маньєризму до бароко (Хрипун В.А., Горбунов А.М.) тощо.
2. Традиція і новаторство в жанрі сатири.
3. Жанр послання у творчості Дж. Донна. Організація художнього простору в диптиху «Шторм» і «Штиль».
4. Основні мотиви поезій Донна про кохання: античні (Овідій, Катулл), петраркістські, ідеї неоплатонізму.
5. Концепт: теорія і практика використання.

Основні поняття: *маньєризм, послання, неоплатонізм, фабула, концепт, поезія “метафізиків”.*

Обов'язкова література:

- *Донн Дж. Вірші // Всесвіт.* — 1976. — № 3, або Світанок. — К., 1978.
- *Донн Дж. Стихотворения.* — Л.: Худ. лит., 1973. — 168 с.
- *Донн Дж. Стихотворения // Европейская поэзия XVII века.* — М.: Худ. лит., 1977. — С. 52–79.
- *Горбунов А.Н. Поэзия Джона Донна, Бена Джонсона и их младших современников // Английская лирика первой половины XVII века.* — М.: Изд-во МГУ, 1989. — С. 5–72.

Додаткова література:

- *Донн Дж. Песни и песенки. Элегии. Сатиры / На англ. и русск. яз.* — СПб.: Symposium, 2000. — 660 с.
- *Макуренкова С.А. Джон Данн: поэтика и риторика.* — М.: Академия, 1994. — 208 с.
- *Томашевский Б. Поэзия Джона Донна // Донн Дж. Стихотворения.* — Л.: Худ. лит., 1973. — С. 5–16.

Тема 6. Жанрові різновиди англійського роману XVIII ст. (4 год.)

Питання для опрацювання:

1. Просвітницька проблематика, механізми трансформації жанрових традицій «літератури мандрів» в романі Дж. Свіфта «Мандри Гуллівера».
2. Сатира, пародія та іронія у філософсько-фантастичному романі Дж. Свіфта «Мандри Гуллівера».
3. Жанрові особливості «комічної епопеї» Г. Філдінга «Історія Тома Джонса, знайди».
4. Сентименталістський роман (Л. Стерн, Т. Смоллет, О. Голдсміт).

Основні поняття: *просвітницька проблематика, соціально-психологічний роман, філософсько-фантастичний роман, «комічна епопея», епістолярний роман, готичний роман.*

Основна література:

- Дефо Д.. «Робінзон Крузо», «Молль Флендерс».
- Свіфт Дж. «Мандри Гуллівера».

- Голдсміт О. «Векфільдський священик».
- Ковбасенко Ю. Література Просвітництва // Тема. — 2001. — № 3.
- Пахсарьян Н.Т. История зарубежной литературы XVII–XVIII веков: Учебно-методическое пособие. – М.: УРАО, 1996. – С. 68–78.
- История зарубежной литературы XVIII века: Уч. для филол. спец. вузов / З.И. Плавский, А. В. Белобратов, Е. М. Апенко и др. Под ред. З.И.Плавскина. — М.: Высш. шк., 1991. — С. 21–117.

Тема 7. П. Бомарше. Трилогія про Фігаро (4 год.)

Питання для самопідготовки:

1. Життєвий і творчий шлях Бомарше.
2. Автобіографічний і комічний компонент у «Мемуарах».
3. Система образів та особливості інтриги у комедії «Севільський цирюльник».
4. Особливості інтриги та конфлікту «господар — слуга» в комедії «Шалений день, або Одруження Фігаро».
5. Аналіз монологу Фігаро (5 дія).

Основні поняття: *французьке Просвітництво, класицизм, комедія, конфлікт, інтрига.*

Завдання:

1. Уважно прочитати монолог Фігаро з 5 дії і визначити просвітницькі ідеї, висловлені в ньому.
2. Прочитати міркування П. Бомарше про образ Керубіно в комедії «Шалений день, або Одруження Фігаро» та вірш О. Пушкіна «Паж, или Пятнадцатый год». Підготувати власне судження про функції цього персонажа у творі..
3. Виписати афористичні вислови із комедій Бомарше.

Обов'язкова література:

- Бомарше П. Мемуари. Севільський цирюльник. Шалений день, або Одруження Фігаро (будь-яке видання).
- Ковбасенко Ю. Література Просвітництва // Тема. — 2001. — № 3.
- Артамонов С. Д. Бомарше. Очерк жизни и творчества. — М., 1960.

Додаткова література:

- Финкельштейн Е. Бомарше. — М.; Л., 1957.
- Грандель Ф. Бомарше. — М., 1979.

Критерії оцінювання самостійної роботи

№ п/п	Критерії оцінювання самостійної роботи	Максимальна кількість балів за
----------	--	-----------------------------------

		кожним критерієм
1.	Критичний аналіз суті та змісту художніх творів. Виклад цитат у логічній послідовності.	2 бали
2.	Базові уявлення про загальні властивості літератури як мистецтва слова, про закони побудови художнього твору, літературні стилі.	2 бали
3.	Наявність власної позиції	1 бал
Разом		5 балів

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль проводиться за допомогою контрольного тестування. Студент виконує 50 тестових завдань, за які може отримати максимально 25 балів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Семестровий контроль з дисципліни проводиться відповідно до робочого навчального плану у вигляді диференційованого заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою. Під час заліку засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з 2 кредитних модулів оцінюється на підставі РСО за результатами поточного контролю (поточного опитування, виконання самостійної роботи, робіт на семінарських заняттях тощо) протягом семестру (див. 6.1).

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

Модуль 1

1. Література Середньовіччя, її основні риси та періодизація.
2. Прованс і його роль в розвитку лицарської лірики. Основні форми, жанри і тематика поезії трубадурів.
3. Найзначніші представники поезії трубадурів та міннезінгерів — Рюдель, Борн, Фогельвайде.
4. Лицарський роман, його різновиди та художня своєрідність.
5. “Роман про Трістана та Ізольду”: проблематика, система образів, значення для художньої прози епохи.
6. Обробка сюжету “Романа про Трістана та Ізольду” різними авторами. Історія реконструкції і дослідження тексту, основні літературознавчі джерела.
7. Поезія вагантів та її значення для розвитку антиаскетичних і демократичних мотивів середньовічної літератури.
8. Проблематика, система образів та утопічні мотиви кращих зразків поезії вагантів.
9. Життя й творчий шлях Данте.
10. Особливості жанру й композиції “Божественної комедії” Данте.
11. Середньовічні і ренесансно-гуманістичні риси “Божественної комедії” Данте.
12. Середньовічна література у європейській та українській літературній традиції.
13. Загальна характеристика літератури доби Відродження.

14. Франческо Петрарка: нарис життя і творчості.
15. Збірка ліричних поезій Петрарки “Канцоньєре”: гуманістичний зміст, особливості поетичної майстерності.
16. Значення Петрарки для розвитку європейської лірики.
17. Джованні Боккаччо: нарис життя та творчості.
18. Жанрові ознаки збірки новел Боккаччо “Декамерон”. Сюжетне обрамлення і його ідейно-художнє призначення.
19. Головні теми новел “Декамерона” . Широта охоплення в них реальної дійсності.
20. Розвиток жанру новели у „Декамероні” Бокачччо.
21. Жанр балади у творчості Франсуа Війона.
22. Франсуа Рабле: нарис життя та творчості.
23. Історія створення та джерела роману Рабле “Гаргантюа і Пантагрюель”.
24. Критика схоластики, аскетизму і захист гуманістичного ідеалу виховання всебічно розвиненої людини у романі Рабле “Гаргантюа і Пантагрюель”.
25. Критичне зображення різних сторін феодального суспільства у романі Рабле.
26. Характеристика головних образів роману (Гаргантюа, Панург та ін.).
27. Своєрідність творчого стилю Рабле (гротеск, сміхові прийоми, особливості оповіді тощо).
28. Життя і творчий шлях Сервантеса.
29. Роман Сервантеса “Дон Кіхот”: сюжетно-композиційні особливості.
30. Широке охоплення соціальної дійсності в романі “Дон Кіхот”.
31. Характеристика образу Дон Кіхота, його соціальний і філософський зміст.
32. Характеристика образу Санчо Панси.
33. Збірка новел Чосера “Кентерберійські оповідання”. Особливості побудови збірки.
34. Вільям Шекспір: нарис життя та творчості.
35. “Шекспірівське питання”.
36. Сонети Шекспіра як сюжетний цикл. Філософське осмислення дійсності в них.
37. Особливості комедій Шекспіра (на матеріалі комедії “Венеціанський купець”).
38. Своєрідність трагічного конфлікту в ранній трагедії Шекспіра “Ромео і Джульєтта”.
39. Трагедія Шекспіра “Гамлет”: сюжет, композиція, проблематика.
40. Образ Гамлета. Проблема гамлетизму.
41. Ідейно-художні особливості трагікомедії „Буря”: структура, сюжет, система образів, символіка.
42. Вічні образи В.Шекспіра.

Модуль II

1. Література XVII ст.: загальна характеристика, основні літературні напрями, стилі.
2. Драма Кальдерона “Життя – це сон” як яскраве втілення поетики бароко.
3. Загальна характеристика образу Сехисмундо, внутрішній динамізм у ньому.
4. Метафоричний смисл назви твору. Мотив “життя — сон” в бароковому художньому баченні.
5. Творча історія комедії Мольєра “Тартюф”.
6. Особливості головного конфлікту, специфіка фіналу комедії Мольєра “Тартюф”.

7. Образ Тартюфа як втілення лицемірства та сили зла.
8. Сатирико-комедійні типи в комедії “Міщанин-шляхтич”.
9. “Високий” комізм драматургії Мольєра.
10. Загальна характеристика літератури XVIII ст.
11. Особливості оповіді в романі Д. Дефо «Робінзон Крузо»
12. Система образів у філософській повісті Вольтера “Простак”
13. Ознаки сентименталізму в романі Гете “Страждання молодого Вертера”.
14. Композиція філософської трагедії Гете “Фауст”.
15. Художнє вирішення колізії Фауст – Мефістофель.
16. Витоки та естетичні принципи романтизму як літературного напрямку.
17. Нова версія романтичної казки в творчості Гофмана (“Малюк Цахес на прізвисько Цинобер”).
18. Гротеск та іронія в повісті-казці “Малюк Цахес на прізвисько Цинобер”.
19. Особливості розвитку романтизму в Англії.
20. Формування жанру історичного роману у творчості В.Скотта.
21. Широка панорама життя середньовічної Англії в романі В.Скотта “Айвенго”.
22. Провідні мотиви і теми творчості Байрона.
23. Ліро-епічна поема “Паломництво Чайльд-Гарольда”, її резонанс.
24. Байрон і байронізм: комплекс умонастроїв, тип романтичного героя, особливості поетики і стилю.
25. Історична основа та романтичний міф у поемі “Мазепа”. Риси романтичного героя в образі Мазепа. Відгомін поеми в європейській літературі (Гюго, Рилєєв, Шаміссо, Шевченко, Куліш, Сосюра та ін.).

Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	90-100
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно Достатньо	69-74 60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична картка дисципліни

«Літературознавчі студії: Історія зарубіжної літератури»

Разом: 60 год., із них 28 год. – практичні заняття, 28 год. – самостійна робота,
4 год. – МК, залік.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI			
Модулі	Змістовий модуль I					Змістовий модуль II								
Назва модуля	Література європейського Середньовіччя і Відродження					Історія зарубіжної літератури XVII – поч. XIX ст.								
Кількість балів за модуль	117 балів					122 бали								
Теми семінарських занять	Рицарський роман як новий жанр середньовічної літератури (1 +10 б.)	Данте Аліґ'єрі. Божественна комедія (1 +10 б.)		Франсуа Рабле. "Гаргантюа і Пантаґрюель" (1 +10 б.)		Творчість Педро Кальдерона як вершина іспанського бароко (1 +10 б.)	Еволюція комедійної творчості Мольєра (1 +10 б.)		Д. Дефо. «Робінзон Крузо» (1 +10 б.)					
Теми семінарських занять	"Декамерон" Джованні Боккаччо (1 +10 б.)	Сервантес. Дон Кіхот (1 +10 б.)	Ідейно-художні особливості лірики Відродження (Франческо Петрарка, П'єр Ронсар) (1 +10 б.)	Еволюція індивідуального стилю В. Шекспіра: Ромео і Джульєтта. Гамлет. Буря (1 + 10 б.)		Філософські повісті Вольтєра (1 +10 б.)		Й. В. Гете. Страждання молодого Вертера. Фауст (1 +10 б.)		Е.Т. Гофман. Золотий горнець", "Малюк Цахес на прізвисько Цинобер", „Життєва філософія кота Мурра" (1 +10 б.)		(1 +10 б.)		
Самостійна робота	Тема 1 Поезія вагантів (5 балів)		Тема 2 Пісня про Нібелунгів (5 балів)		Тема 3 Нікколо Макіавеллі (5 балів)		Тема 4 Ф. Кеведо-і-Вельєгас. «Історія життя пройдисвіта, Пабло на ймення...»		Тема 5. Творчість Дж. Донна: еволюція від ренесансно-маньєристських поезій до		Тема 6. Жанрові різновиди англійського роману XVIII ст. (5 балів)		Тема 7. П. Бомарше. Трилогія про Фігаро (5 балів)	

				(5 балів)	барокової лірики (5 балів)		
Мод. контр. робота	25 б.			25 б.			
Заг. кількість балів 239, коефіцієнт 2, 39							
Підсумкови й контроль	Залік						

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література: Художні тексти

Роман про Трістана та Ізольду.
Данте Аліг'єрі. Божественна комедія.
Петрарка. Канцоньєре.
Бокаччо Д. Декамерон.
Макіавеллі. Державець.
Брант С. Корабель дурнів.
Рабле Ф. Гаргантюа і Пантагрюель.
Сервантес Сааведра М. де. Дон Кіхот.
Чосер Дж. Кентерберійські оповідання.
Шекспір В. Венецький купець. Сонети. Ромео і Джульєтта. Гамлет. Отелло. Король Лір.
Буря.
Кеведо-і-Вельєгас Ф. Історія життя пройдисвіта, Пабло на ймення, зразка волоцюг і дзеркала крутіїв. Дон Дублон. Поезії.
Кальдерон де ла Барка П. Життя – це сон. Дама-примара. Стійкий принц*.
Мольєр. Смішні манірниці. Дон Жуан. Тартюф. Міщанин-шляхтич.
Донн Дж. Лірика.
Мільтон Д. Вірші. Втрачений рай.
Дефо Даніель. Робінзон Крузо.
Свіфт Дж. Мандри Гуллівера.
Бомарше П. Весілля Фігаро.
Вольтер. Простак. Кандід
Гете Й. В. Балади. Страждання молодого Вертера. Фауст.
Гофман. Золотий горнець. Малюк Цахес на прізвисько Цінобер. Життєва філософія kota Мура
Байрон. Лірика. Паломництво Чайльд-Гарольда. Мазепа. Дон Жуан

Підручники

1. Шаповалова М. С., Рубанова Г. Л., Моторний В. А. Історія зарубіжної літератури: Середні віки та Відродження: Підручник / За ред. Я. І. Кравця. — 3-тє вид., перероб. і доп. — К.: Знання, 2011. — 476 с.
2. Качуровський І.В. Генерика і архітектоніка. — К.: Вид. дім „Кієво-Могилянська академія”, 2005. — 382 с.
3. Ковбасенко Ю.І. Доба Середньовіччя. К., 2009.
4. История всемирной литературы: В 9-ти томах. Т. 2–3. — М., 1987.
5. История зарубежной литературы. Средние века и Возрождение / М.П. Алексеев, В.М. Жирмунский, С.С. Мокульский, А.А. Смирнов. — М.: Высшая школа, 1987. — 414 с.
6. Література західноєвропейського Середньовіччя / під ред. Н.О. Висоцької. — Вінниця: Нова книга, 2003. — 464 с.
7. История зарубежной литературы XVII века: Уч. пособие для вузов / Под ред. Н.Т.Пахсарьян. — М.: Высшая школа, 2005. — 487 с.
8. *Наливайко Д.С., Шахова К. О.* Зарубіжна література ХІХ ст. Доба романтизму. — Тернопіль: Богдан, 2001. — 416 с.

Додаткова:

1. Аверинцев С.С. Поэтика ранневизантийской литературы. — М., 1977.
2. Адмони В.Г. «Песнь о нибелунгах»: её истоки и её художественная структура // Песнь о нибелунгах. — Л., 1972. — С. 305–335.

3. Бахтин М.М. Творчество Франсуа Рабле и народная смеховая культура Средневековья и Ренессанса. — М., 1990. <http://svr-lit.niv.ru/svr-lit/bahtin-tvorchestvo-rable/index.htm>
4. Біблія : Святе письмо / пер. І. Огієнка. — Випр. вид. — Київ : Асоціація "Духовне відродження"/ Mission Eurasia : Дорога Правди : Книгоноша, 2015. — 1226 с.
5. Борискіна, Ксенія Володимирівна. "Юлій Цезар" В. Шекспіра: особливості поетики та рецепції : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04 / Борискіна Ксенія Володимирівна ; НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка. — Київ, 2014. — 20 с.
6. Бусел, Ганна Павлівна. Жанр біографії у творчості Ентоні Берджеса (на матеріалі творів «На сонце не схожі» та «Шекспір») : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04 / Бусел Ганна Павлівна ; М-во освіти і науки України, Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара. — Дніпропетровськ, 2015. — 18 с.
7. Ващук, Людмила Вікторівна. Ренесансний правитель: образ Франциска I Валуа за його ордонансами та свідченнями сучасників : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.02 / Ващук Людмила Вікторівна ; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — Київ, 2016. — 16 с.
8. Власенко, Наталія Іванівна. Проблема генези англійського роману Відродження : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04 / Власенко Наталія Іванівна ; М-во освіти і науки України, Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара. — Дніпропетровськ, 2015. — 24 с.
9. Голенищев-Кутузов И.Н. Творчество Данте и мировая культура. — М., 1971.
10. Грушевський М.С. Історія української літератури: В 6 т. — Т. 2. — К.: Либідь, 1993. — С. 159–221.
11. Гуревич А.Я. Категории средневековой культуры. — М.: Искусство, 1984. — 350 с.
12. Данте і Україна / Уклав М. Стріха. — К., 2000.
13. Даркевич В. П. Народная культура средневековья: Пародия в литературе и искусстве IX–XVI вв. — М.: Наука, 1992. — 285 с.
14. Дроздовський, Дмитро Ігорович. Рецепція В. Шекспіра в українській еміграційній літературі 1940 – 1960-х рр. : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.05 / Дроздовський Дмитро Ігорович ; НАН України, Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка. — К., 2013. — 20 с.
15. Жирмунский В.М. Народный героический эпос: Сравнительно-исторические очерки. — М., Л.: Гослитиздат, 1962. — 435 с.
16. Керецман, Надія Павлівна. Середньовічна церква в іменах, термінах і назвах : глосарій / Керецман Н. П. ; М-во освіти і науки, ДВНЗ "Ужгород. нац. ун-т", Іст. ф-т, Каф. історії стародав. світу і серед. віків. — Ужгород : Говерла, 2015. — 301 с.
17. Козлик І.В. Історія зарубіжної літератури Середньовіччя і доби Відродження. — Ч. 1. — Івано-Франківськ, 2001. — 126 с.
18. Корнелюк, Богдан Васильович. Художній світ історичної хроніки "Річард III" Вільяма Шекспіра та її інтермедіальні проєкції в світлі теорії інтернаціональності : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04 / Корнелюк Богдан Васильович ; НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка. — Київ, 2016. — 20 с.
19. Корнієнко, Вячеслав Васильович. Коридори часу: середньовічні київські графіті / Вячеслав Корнієнко. — Київ : Либідь, 2016. — 61, [1] с.
20. Коцераба, Ольга Миколаївна. Лінгвістичні ідеї Данте і їх вплив на європейське мовознавство : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.15 / Коцераба Ольга Миколаївна ; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2013. — 16 с.
21. Лімборський І.В. Європейське та українське Просвітництво: незавершений проєкт? Реінтерпретація канону і спроба компаративного аналізу літературних парадигм. — Черкаси, 2006.
22. Майстренко, Людмила Володимирівна. Типологія і трансляція міфологеми еросу у творах Вергілія, Овідія, Данте, Шекспіра : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.05 / Майстренко Людмила Володимирівна ; М-во освіти і науки України, Бердян. держ. пед. ун-

- т. — Бердянськ, 2016. — 19 с.
23. Мегела, Іван Петрович. Література європейського середньовіччя : курс лекцій / Іван Мегела ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т філології, Каф. заруб. літ. — Київ : Вид. дім Д. Бураго, 2016. — 409, [1] с.
24. Мелетинский Е.М. Средневековый роман: Происхождение и классические формы. — М.: Наука, 1983. — 304 с. <http://svr-lit.niv.ru/svr-lit/meletinskij-srednevekovyj-roman/index.htm>
25. Михайлов А.Д. Французский рыцарский роман и вопросы типологии жанра в средневековой литературе. — М.: Наука, 1976. — 351с. (2-е изд. 2006).
26. Міненко, Олеся Василівна. Рецепт Вільяма Шекспіра в українських перекладах ХІХ століття : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.05 / Міненко Олеся Василівна ; М-во освіти і науки України, Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара. — Д., 2013. — 20 с.
27. Москвітіна, Дар'я Анатоліївна. Американська парадигма рецепції Вільяма Шекспіра за часів просвітництва і романтизму : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04 / Москвітіна Дар'я Анатоліївна ; НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка. — Київ, 2014. — 23 с.
28. Нембрини, Франко. Данте, поет желания : комент. к "Божественной Комедии" : ад / Франко Нембрини ; [пер. с итал.: Н. Тюкалова, А. Демичев]. — Киев : Дух і літера, 2014. — 259 с.
29. Новий Заповіт : Святе Письмо / пер. Івана Огієнка. — Випр. вид. — [Ірпін] : Mission Eurasia : Асоц. "Духовне відродження" : Дорога Правди, 2016. — 291 с.
30. Петрова, Ольга. "Комедія" Данте Аліг'єрі : мистец. комент. ХІV – ХХ ст. / Ольга Петрова ; [пер. англ. А. Куликова] ; Італ. ін-т культури в Україні, Т-во Данте Аліг'єрі у Києві. — К. : Факт, 2009. — 417, [2] с. : іл.
31. Пронкевич, Олександр. Дон Кіхот : роман, міф, товар / Олександр Пронкевич. — К. : Аграр Медіа Груп, 2012. — 197 с.
32. Стріха М. Данте й українська література. Досвід рецепції на тлі „запізнілого націєтворення”. — К.: Критика, 2003. — 164 с.
33. Храброва, Ганна Миколаївна. Специфіка художньої репрезентації гендерного дискурсу в ранніх поемах В. Шекспіра : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04 / Храброва Ганна Миколаївна ; Чорномор. держ. ун-т ім. П. Могили. — Миколаїв, 2012. — 22 с.
34. Цебрій, Ірина В. Героїчне Середньовіччя в театральних образах : [посіб. для студентів ВНЗ : у 2- кн.] / [редагування драматичних творів та авт. комент. до них] Ірина Цебрій. — Полтава : ПНПУ, 2014. — 287 с.
35. Шаповалова М.С. Шекспір в українській літературі. — Львів, 1976.
36. Школа, Ірина Вікторівна. Особливості рецепції роману М. Сервантеса "Дон Кіхот" в українській та англійській прозі 10-20-х років ХХ ст. : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.05 / Школа Ірина Вікторівна ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2012. — 20 с.
37. Якимович, Олена Леонідівна. Історіософсько-культурологічний образ середньовіччя у творчості вісниківців : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.01 / Якимович Олена Леонідівна ; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. — К., 2013. — 19 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бібліотека світової літератури. Оригінали та переклади. – Режим доступу: <http://ae-lib.org.ua/>
2. Бібліотека українських підручників. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/>
3. Библиотека учебной и научной литературы. – Режим доступу: <http://sbiblio.com/biblio/archive>
4. Історія світової літератури. – Режим доступу: http://www.ae-lib.org.ua/_lithistory.htm#mid

5. Література доби Середньовіччя. – Режим доступу: http://www.ae-lib.org.ua/_lit_medieval.htm
6. Проект «Епос». – Режим доступу: <http://www.russianplanet.ru/filolog/epos/index.htm>
7. Ренесанс. Все о Ренессансе: культура, художники, поэты, статьи. – Режим доступу: <http://www.renesans.ru/>
8. Средние века и Возрождение. – Режим доступу: <http://svr-lit.niv.ru/>
9. Український шекспірівський портал. – Режим доступу: <http://shakespeare.zp.ua/>
10. <http://kuzmenko.org.ua/lithistories/medieval>
11. <http://www.norse.narod.ru> – (скандинавська л-ра, рос.).